

său, cu scopul ca aceștia să declare în scris, că ei nu au scire și n'au primită proclamațiunea »irredentei române.« — Când are să se sfârșescă astă comedie »patriotică?»

—x—

În Clușiu sparse ună hoțu, în noaptea de 12 spre 13 Maiu, geamurile unei locuințe, în care proprietarul dormea, deschise ferestrele, intră în cameră, scose din pantalonii celui ce dormea cheile dela scrin, pe care-lu deschise, luă 30 fl ce-i găsi în elu și se depărta nesupărat. Celu furat se deșteptă abia dimineața și acum îi pare rău că a durmit somnul celui drept.

—x—

Poliția din Bucuresci a pus mână pe trei femei, Iulia Reiner, Caterina Buchbaum și Iosefina Lustick, care locuiau în strada Grivița și care sunt denunțate că au evadat din închisoarea din Pesta, unde erau arestate pentru un omor și mai multe hoții.

—x—

Societatea bisericească literară „Alexi-Sincaiană“ a teologilor din Gherla, în ședința de constituire ținută în 6 Maiu st. n., și-a ales noi funcționari pe anul viitor scolastic în persoanele următorilor membrii: președinte: Georgiu Stanciu cl. III; v. președinte: Ioan Bărsan cl. II; secretar: Emiliu Bran cl. II; cassar: Ioan Popu cl. III; notar: Ioan Chișu cl. II; bibliotecar: Zacharia Bulbuc cl. II; controlor: Octavian Harșan cl. I; arhivar: Ioan Halas.

—x—

Visita Regelui României la Livadia se dice că totu se va face. Prin cercurile oficiale se vorbește că Regele va pleca în ziua de 11 Maiu, însoțit de miniștrii I. C. Brătianu și generalu Al. Angheliescu, ca să dea o vizită Țarului Rusiei.

—x—

Pentru a proba gătirea de luptă în cazul unei mobilisări a celei mai grele arme pentru acestu casu, ministerul de războiu din Viena a ordonat mobilisarea de probă a unei diviziuni de baterii. Spre acestu scop s'a desemnată a treia diviziune de baterii, dislocată în Viena, a regimentului 3 de artilerie de corp. La 29 Aprilie s'a început mobilisarea și în 5 zile s'a adus diviziunea la țaria cerută pentru casu de războiu. Materialul necesar s'a procurat din diferitele deposite, cail s'au recvirat nu prin rechiziția, cum se prescrie pentru casul de războiu, ci prin împrumut dela celelalte despărțeminte de artilerie dislocate în Viena. Pentru întregirea diviziunii la statul de războiu, s'au convocat rezerviștii acestei diviziuni. S'au făcut exerciții și un mare marș de exercițiu. La 9 Maiu a început desarmarea și concedierea rezerviștilor. Aceștia vor dura 5—6 zile.

—x—

„Războiul“ scrie: „O declarația importantă a făcutu prim-ministru Brătianu la întrunirea intimă ce s'astinut Joi s'era la Senat. D-sa a spus, că pretențiunile Austro-Ungariei au fost foarte mari și din această cauză negocierile n'au produs nici un rezultat, dându tot'do dată să se înțelegă că nu se va încheia o noa convenția cu Austro-Ungaria.“

—x—

Pe la sfârșitul lui Maiu, prințul Alexandru al Bulgariei va merge la Bucuresci să viziteze pe Regele României. Prințul Alexandru va fi însoțit de frate-său Franțu Iosefu de Battenberg.

—x—

„Liberalul“ din Iași află că Miercuri au plecatu cu trenul de s'era mai multe familii ovreesce spre Ham-

burg, de unde apoi cu vaporul se vor duce spre a se stabili în America.

—x—

„România“ scrie: »După scirile ce primim din țără, răceala de zilele trecute și zăpada cădută pe alocurea a vătămât aprăpe a cincea parte din vii. Intre pomii roditori, prunii n'au fostu pré multu atinși. De asemenea, rapița a fostu foarte puțin vătămât. Grindina a început să facă pagube mari prin unele părți ale țării.«

Dela Curtea cu jurați din Clușiu.

(Discursurile rostite în ziua întâiu).

Discursul Procurorului.

On. Tribunalu, ca foru de presă! On. domni jurați! Patriotismul vătămât, conviețuirea pacnică a cetățenilor statului maghiar și în legătură cu această pericolitărea dezvoltării constituționalei a aceluia m'esilescu pre mine, procurorul reg., ca prezentându-mé înainte d-vostre, on. domni jurați, să ceru satisfacțiune.

D-niloru jurați, nu este dor nici un număr alu »Tribunei«, care s'ar nisui a promova conviețuirea pacnică și deși e lungu timpul, de când aprăpe țilnicu agitéză în contra constituțiunei prin expresiuni echivoce și deși am fostu convinsu despre aceea, că d-nii jurați cu ochii loru ageri ar fi cunoscutu și printre rânduri aceste nisuițe nepatriotice, totuși am încungiuratu a păși înainte tribunalului și numai pentru aceea, ca să nu apară că procurorul reg. ar voi să știrbescă libertatea de presă.

Când însă sub scutul libertății de presă ni s'au atacat pe față legile cardinali ale țării, ne-a fostu datorită neîncungiurabilă a păși înainte judecătoriei. Procurorul reg. nici nu voiesce a'și desvolta pe largu acuză, nu numai pentru aceea, căci în actul de acuză și circumscrisă precisu, ci și pentru aceea, că sunt convinsu, că la acestu locu pe procurorul numai simțemintele patriotice îl pot aduce și pentru că iubirea de patriă căldurosă recunoscută a d-lor jurați și simțul constituțional ar fi vătămât prin o motivare mai îndelungată.

Va fi de ajutor, ca se cetesc înainte d-lor jurați dispoziția citată a codicului penal § 173, pre carea actul de acuză (vádlevél) e basat, ca să ve convingă că i motivată, (citesce paragrafulu).

Domnilor jurați, o p'etra unghiulară a constituțiunei patriei noastre este întregitatea ei. O ap'era acesta nu numai diploma inaugurală, a cărei §. 1. promite că întregitatea teritorială a țării va fi sacro sancta, d'er dispune de ap'erarea ei și cod. pen. §. 127. punctu 3. d'icend: cine voiesce a rupe ore-care parte a statului maghiar cu puterea în favorul unei stăpâniri străine, se pedepsește pentru crima de înaltă trădare.

După legile noastre nu numai acela comite crima, care pășesc ca rebelu pe față, care se'noc'era a rupe ore-care parte a statului cu violență, ci anume și acela este punibilu după § 173 care ataca forma constituțiunei statului maghiar, care contra constituțiunei vorbește în publicu și prescrie mai departe și pedepsirea aceluia, care agitéză contra singuraticelor instituțiunii a constituțiunei și acesta prescriere nu se estinde numai asupra formei statului, ci și asupra instituțiunelor constituționale și cumcă integritatea teritorială este partea întregitoare a constituțiunei este superflu a-o documenta.

Domnilor jurați! Acum judecați d-vost'ra cumcă nu e atacată și negată întregitatea țării, decât dechiară cine-va, că întregitatea se p'ote st'irbi, căci ce alt-ceva însemneză espresiunea următoare a articolului încriminat din »Tribuna«: »voim că aici în statul maghiar să ne asigurăm autonomia și independența competență și continuându articolul dechiară »cum-că noi Români dorim să fim recunoscuți ca popor deosebit și elementu constituțiv alu statului ungar.«

D-niloru jurați, statul e unitatea pop'orilor conviețitori și cine dorește independența, voiesce a st'irbi integritatea și a strica legile existente. Popor deosebit, privilegiat astăzi nu mai există! Er răspundend »Tribuna« lui „K. Közlöny“ în privința scopului ce îl ur-

mărescu Români, desvălesce sinceru modul, în care eventualu voescu a'și asigura autonomia și independența pentru dezvoltarea limbei și datinilor lor naționale. — Declară hotărât »Tribuna« că »înainte d'a voi să se realizeze dorințele, trebuie neap'erat să se dea s'ema. decât împrejurările le permit realizarea acestui scopu său nu? Nu vede posibilul de a'și realiza dorința și pentru aceea dice că »incercarea de a ne uni cu frații nostri ar fi egală cu sinuciderea națională.« D-lor jurați de n'ar fi obiectul serios și primejdiosu așu dice că este o glumă naivă și nu e agitare în contra constituțiunei; d'er dice că »să nu'și facă Maghiarii iluziunea, că Români voru avé tragere de inimă cătră ei până ce nu voru avé administrația și justiția națională;« în acestu postulat se cuprinde autonomia, statul deosebit și punibilitatea în sensul § 173. D'er d-lor jurați, în dogmele sale »Tribuna« se simte infalibilă când dice: »sunt opriți aici dintre frații nostri, cari vorbescu altcum decât »Tribuna.« — În fine declară, că însuși Maghiarii au puternice cuvinte de a nu pune în discuțiune naționalitatea pământului.

D-lor, multe a'și pué dice aici, d'er nu voiescu a mé adresa la sânge, ci la rațiune. Principiul propagat e falsu pentru că conglomeratul pop'orilor făcend națiunea, statul, numirea acestuia i-o d'ă dreptul, trecutul istoric și numirea fără ore care cinismu la dispută nu se p'ote pune. Aceste sunt comunicațiunile, cari atacă unele instituțiunii ale statului și pentru cari d-lu C. P. Păcuraru este de a se pedepsi după § 173.

În actul de acuză însu nu numai d-lu red. C. P. Păcuraru e încriminat, ci e acuzat și d-lu I. Slavici. Argumentele sunt enumerate în actul de acuză care ca demonstrare adaog numai punctul b. § 34 din 1852 (cetesce § citat) în care se dice că și coredactorul e responsabil. — E mai pre susu de totă induiala că d-lu Slavici ca director și conducător alu țiarului trebuie considerat de coredactor. Că d-lu I. Slavici nu numai e coredactor alu »Tribunei«, ci f'oiă nimită stă sub dispozițiunea necondiționată a d-sale e dovedit din însași mărturisirea s'a referitoare la relațiunea d-sale cu acelu țiar, când o dice că cetesce cele sosite pe post și cele ce se imprimă la acelu institut și cumcă nu ar fi avut nici o excepțiune și motivu de pedecă chiar de ar fi citit articolul — Cumcă f'oiă stă sub dispozițiunea d-lui Slavici apare din anuciul institutului pre acți de d-to 17 Iunie 1884, în care se dice că de aci înainte în țlocul d-lui Slavici, fostu redactoru, va subscrie f'oiă C. P. Păcuraru, va se dice acesta va fi la administrațiune er d-lu Slavici și mai departe va rămâne conducătorul acelei foi. Această relațiune apare chiar din numărul acestei foi ap'arut în 1 Maiu st. v. în care se dice: »o adev'rată cruciadă sa pornit în contra »Tribunei« și respective în contra acelu bărbat, care e incredințat cu conducerea respectivului țiar.« —

Așa cred d-lor jurați, că prin aceste motive am ar'etat vinovăția d-lui C. P. Păcuraru în sensul § 173 și punabilitatea d-lui I. Slavici în înțelesul punctu 6. §-lui 34 procedurii de presă pentru neglijerea supraveghierii datorite și cerend totodată pedepsa prescriă în §-ii citati.

Insultarea limbei române la justiția.

De pe T'erna mică, 30 Aprilie 1886.

D-le Redactor! Fiind-că în dieta Ungariei, de repute ori de pe scaunele miniștrilor s'a lădat simțulu de dreptate alu Ungurilor și s'au dechiarat de nebasate plânsorile naționalităților, cumcă legea despre egala îndreptățire a naționalităților nu s'ar observa de cătră organele administrative și judecătorești, ca un specimen de dreptate și egalitate de limbă, te rog, D-le Redactor, a publica în traducere fidelă după textul ungurescu rezoluțiunea de mai jos a judecătoriei cercuale reg. din Dicső Szt. Marton ca foru funduar.

Rezoluțiunea p'ortă datulu 17 Fauru 1886 Nr. 91 și e subscrisă de judele de cercu Kovacs [Károly. Reso-

FOILETONU.

Călătoria lui Stanley prin Africa centrală.

CAPITOLUL IX.

Bóla lui Barker și mórtea lui. — Ce s'a mai întâmplat în tabăra. — Lipsă de odihnă mai îndelungată. — Călătoria nu se p'ote face pe uscat. — Lipsă de vase pentru călătoria pe apă. — Ajutorul regelu Lukongheh din Ukereve. — Imbarcare nouă. — Vasele se cufundă. — Stanley dă ajutor. — Ómenii lui Stanley se intrunesc pe insula »Refugi.« — O nouă luptă cu locuitorii din Bumbireh. — Ajutoru neașteptat. — Ingrijirea lui Mtesa. — Pedepsirea s'elbaticilor din Bumbireh. — Continuarea călătoriei spre Uganda.

Lucrul celu mai dintăiu, ce'l făcu Stanley după întorcere, f'u, că se informă cu de-am'eruntul despre cele întâmplare în tabăra dela Koghehi în absența sa. Cu deosebire căută elu să afe, cum s'a întâmplat mórtea soțului său europénu. Ca răspunsu și se împărțăși, că până în 22 Aprilie Barker se afla destul de bine. Nise frigurii îl prinseseră, dar acesta nu se părea lucru așa de periculosu. În dimineața zilei de 22 Aprilie elu luă parte la o v'ănătoare de hipopotami și apoi se scaldă în lacu. După acesta însă frigurile începură să-l chinuiescă așa de tare, încatu trebuí să se pună n patu. Sângele părea că i s'a încheat în

vine, și cu tóte silințele lui Frank și a celorlăți soți ai săi, durerile îl coplesiră așa de tare, încatu după două ore își dete sufletul.

Stanley plânse amar mórtea iubitelu său tovarășu.

„Din ce în ce,“ dice elu, „m' convingeamu totu mai multu despre agerimea minței lui și serviciile, ce mi le făcea, le prețuiamu totu mai multu. De se întâmpla să mă bolnăvescu, elu îmi îndeplinea la momentu ori și ce dorință; îmi înțelegea ori și ce mișcare, ori și ce semn.“

Afară de Barker se mai prăpădiseră trei dintre ómenii cei mai harnici și mai credincioși ai lui Stanley de urdinare. Totu așa de durerosă f'u pentru călătorul nostru împărțășirea, că unul dintre cei din Zanzibar voise să facă o revoltă. Elu se învoise cu mai multe căpetenii din împrejurime, să năvălesc asupra taberei și să o jefuiescă. Complotul f'u însă descoperit și n'abușit, înainte de a se puté pune în lucrare.

Purtarea lui Frank Pocock în decursul absenței lui Stanley f'u în adev'ru esemplară. Elu sciuse, să petrecă cu Kaduma în cele mai bune relațiuni, Vangvana îl iubiau și îl stimau, totodată proviantul îl întrebuințase cu multă economie. Stanley îl lăudă din tótă inima, după cum și merita.

După o cale de 1600 kilometri — suprafața la-

cului este mai mare decât jumătate România, — împreunată cu oboseli așa de mari, Stanley și soții săi simțiau câtu se p'ote de tare trebuința unui repausu de vre-o câte-va zile. Călătorul nostru perduse dela plecarea din Zanzibar 30 chilogramme din greutatea sa. Elu nu cump'enia acum mai multu de 58 chilogramme. Puterile sale erau slăbite și totodată și la elu se ar'etară semne de friguri. Prin medicină potrivite însă elu isbuti din norocire a'și năbuși bóla, înainte de a isbueni cu tótă puterea, așa încatu după vre-o câte-va zile începă a se simți mai bine.

Ce e dreptu, călătorul nostru nici până acuma nu prea năd'jduise, că Magassa va veni cu vasele lui încredințate la Kaghehi, acuma însă perdú ori și ce speranță. Omul lui Mtesa de bună s'omă se întorsese înderēt dela insula Musira, fiindu-i frică să întreprindă o călătorie așa de îndelungată. E dreptu, că și vasele, de care dispunea, nu prea erau potrivite pentru o călătorie atât de îndelungată și de primejdiosă.

În chipul acesta Stanley vedu, că nu-i este cu putință a duce un număr așa de mare de ómeni, cum îi avea elu, la Uganda pe apă. Elu trebuí deci să caute un drumu pe uscat. Acesta ducea mai întâiu și mai întâiu prin Mvere, țera regelu Rvoma. Prin mijlocirea lui Kaduma regele Rvoma f'u încunoscutu despre planul lui Stanley, totodată călătorul nostru

luținea s'a dată pe o cerere de întabulare ipototecară compusă în limba românească, căreia este alăturată o obligațiune compusă în limba germană, și are textul următor (vezi bine unguresc):

„Cererea acesta, *quodlibet*, a petenților se redă cu toate acelușe spre întregire, și sunt provocați suplicanții ca atât documentele, scrise, de un nepricepător, în limba germană, cât și suplica scrisă în limba *olahă*, ori tradusă în limba maghiară prin un translator jurat al statului să le alătore, ori să se dea documentele și suplica din nou în limba oficiasă a statului: pentru că o suplică *pestrită*, ca acesta, prin care se intenționează a se provoca o *confusiune babilonică* — pe carea ar trebui să urmeze o rezoluțiune compusă în limba statului — și care pe calea apelațiunii se recursează ar fi să se subșternă și la forurile mai înalte, nici pentru aceea nu se poate primi, căci primirea ei ar servi ca un *exemplu rău*...”

Eu, D-le Redactor, nu sunt jurist, atâta pricepere am însă, că nu este cu puțință ca în legile unguresci să fiă ș-ă, care ar îndreptați pe un jude de cercă ca în acte publice se insulte în astfel de mod limba germană și română. Las' cunoscătorilor de lege să-și facă critică.

G. Limbă.

Societatea „Petru Maior”.

„Societatea de lectură „Petru Maior” a junimei române din Budapesta va serba în 20 Februarie anul 1887 aniversarea iubileului de ani 25 dela înființare. În vederea acestei stări îmbucurătoare junimea română conștientă de viitorul său a făcut pașii necesari prin care are să se premieze cel mai bun operat, care va tracta istoricul societății dela înființare până în prezent. Spre acest scop societatea emite următorul concurs:

Concurs *

pentru premiarea celui mai bun operat, care va tracta istoricul societății dela înființarea ei până în prezent:

- 1) Premiarea: Cel mai bun operat va fi premiat cu 50 florenți v. a.
- 2) Pot să concureze toți aceia, cari au fost membrii societății sau vor fi până în 1 Ianuarie 1887.
- 3) Terminul ultim al înmănuării operatului e 1 Ianuarie 1887.
- 4) Modul de înmănuare: Sub plic fără nume, la adresa soc. „Petru Maior”, Vátziutza 13. II. 30.
- 5) Conținutul: pedicile înființării, înființarea, scopul și încât s'a ajuns acest scop, cu un cuvânt istoricul soc. „Petru Maior”.
- 6) Isvóre: toate actele precum și biblioteca societății se pun la dispoziție, dar nu se pot împrăstia din localul societății pe timp mai îndelungat ca 7 zile, pentru ca să se potă împărtași toți aceia, cari ar avea nevoie.
- 7) Mărimea: aproximativ 5 côle de tipar sau 80 fețe octav.
- 8) Tipărirea: despre tipărire se va îngriji soc. „Petru Maior”.
- 9) Ortografia: să se urmeze ortografia Academiei.
- 10) Censurarea se va încredința unei comisii de trei onorațori din B.-pesta împreună cu 2 membri esmiși din sinul societății.

Din ședința comitetului ținută la 6 Mai a. c. în Budapesta.

În numele societății:

Dr. Emil de Puscariu.
președinte.

Șierban.
secretar.

*) Onoratele redacțiunii a foilor românești sunt rugate a reproduce acest concurs.

3 (15) Mai.

Din Viena primim Sâmbătă, după încheierea foii, următoarea telegramă:

„Junimea română din Viena salută cu sănătate și însuflețire ziua de 3 (15) Mai.”

*

Ni se scrie dela Blașiu cu data 3 (15) Mai: „De ei dela 3 ore p. m. străjuiesc gendarmii la „pétra libertății,” negreșit ca să împedeze, să nu se apropie cumva vre-unu „dinamitist” de ea și să-o arunce în aer. Paza bună ferește primejdia rea!”

Telegramă part. a „Gaz. Trans.”

BUDAPESTA, 16 Mai. — Maiestatea Sa va primi Luni în audiență pe Episcopii români uniți în frunte cu Escelența Sa Archiepiscopul și Metropolitul Dr. Ioan Vancea.

DIVERSE.

NECROLOGU. — George Ioan Popu, perceptor reg în pensiu și cassar la „Hunedora,” însoțire de anticipațiune și credit în Deva, după o grea suferință, în al 60-lea an al vieții sale pline de activitate, 18-lea al fericitei sale căsătorii a doua, împărțit cu santele taine, și-a dat nobilul său suflet în mâinile creatorului, în 12 Mai n. Osămintele neuitului defunct, s'au petrecut la repausul etern, în 14 n. în cimitirul gr.-or. din Deva.

Istoria dantelei. — Dantela este cea mai frapantă dintre stoffe, ea este care convine mai bine femeii, ea o încungură de o aureolă vaporosă, nimic altceva nu dă tinerețe și o face mai ideală pe femeie ca dantela. Istoria dantelei se perde în cea mai veche antichitate. Regina Safo nu și ridica ea trena rochiei sale de tul brodată cu aur, pentru a călca pe parchetul luciu al templului lui Solomon, și Minerva ea singură nu da cele mai grele pedepse Arachneei, care îndrănea de a-o întrece în arta brodatului? Egiptenele purtau rochii de rețea ușoare brodate cu aur, pe care le puneau în urmă peste morminte ca voaluri funebre. S'a găsit la Portici o Diană îmbrăcată într-o rochie de dantela de Phrygia, a cărei punctație era întocmai ca aceea de astăzi. Regina Bertha împletea frumoase dantele, Isabela catolică, femeie de stat, învăța pe fca sa Catherina d'Aragon, femeia lui Henri VIII, pentru a mânui cu ușurătate acul său și Maria Stuart broda foarte bine. Catherina de Medicis stringea împrejurul său pe ficele sale Claudia, Elisabetha și Margarita precum și pe verișorele lor de Guise, pentru a le învăța lucrul în care era foarte dibace. Ca să scurtăm toate citațiunile, vom spune numai că damele Spaniole nu purtau mai puțin de cât douăsprezece fuste pe de-desubtul rochiilor, toate garnisite cu dantele, er' ca cămașe o sabucă din cea mai fină dantelă de Anglia, de patru coți de largă. În garderoba Elisabetei regina Angliei, se găsea trei mii de rochii, toate garnisite cu dantele. Carol I întrebunța dantele într-un mod nedescris. Una mie de metri, abia îi ajungea să și garnisescă 12 gulere și 12 părechi de mâneci. Sub Henric III un ambasador speriat de atâtea dantele, întrebă pe Margareta de Navara, cum pot mânca damele supă, fără să se pice; drept răspuns ceru să i se servescă supă și o lingură cu o coddă de două picior de lungă, mână supra, fără să pice o singură picătură. — Vezi, îi spuse în urmă, că cu răbdare să faci toate. Sub Ludovic VIII, dantelele ajung

și la jaretiere. La Esposiția din 1867 era espusă o rochie care a costat pe Eugenia 250,000 franci, totă era lucrată în puncte de Alençon.

Sfârșitul floxerei. — Biuroul pentru patentarea invențiilor al lui Pappenheim comunică scirea, că s'ar fi găsit în fine un mijloc sigur spre desăvârșita distrugere a floxerei. Acestă invențiune consistă în a produce în vii o atmosferă permanentă de hidrolith, printr-o îngrașare specială și particulară a pământului. Acest mijloc împlinesce prin urmare două scopuri. Întâi stărpesc nu numai floxera, ci și toate insectele vătămătoare viței în timp de mai mulți ani, și al doilea, îngrașă pământul și face via mai roditoare. Inventatorul acestui preparat este d. profesor Iosif Namur din Ehternach, care, după ce cercările sale continuate în timp de mai mulți ani au dovedit eficacitatea surprinzătoare a procedurii sale, a adresat guvernului țării vinicole cererea de a patentă sau a privilegia exploatarea invențiunii sale, oferind d'a supune invențiunea la examenul tuturor institutelor speciale. Dacă procederea sa se va dovedi de eficace, precum este probabil, va fi o mare facere de bine pentru toți proprietarii de vii. Se înțelege că întrebunțarea mijlocului n'ar trebui să revie scump. Chimia cunoște o mulțime, de materii cari distrug floxera, dar toate sunt nepracticabile, fiind că costul lor întrece valoarea viei. Până aci numai două mijloce s'au recunoscut practice: inecarea viei (p'olocura unde este cu puțință) și răsădirea viei cu viță americană, care resistă floxerei.

Nu-ți înghiți dinții. — O nenorocită femeie a murit în urma unui accident din cele mai curioase. Sunt opt zile, Marie Haretens, bucătăresă din Paris se bolnăvi grabnic. Ea simțea durere îngrozitoare în stomac. Starea sa era așa de gravă încât fu admisă de urgență la spitalul Saint Autoine. Cu toate îngrijirile ce-i fură date, starea sa mergea din ce în ce mai rău fără ca medicii să și potă da seama de felul bolii de care suferia. În sfârșit, după o săptămână, la 5 ora dimineața biata femeie expiră. Înainte de a muri, ea mărturisise internului de serviciu cauza suferințelor ei. Marie Haretens purta o dentură artificială pe care o înghițise în timpul nopții. Autopsia a confirmat esactitudinea acestei mărturisiri. Dentura a fost găsită în stomac, unde prezența ei provocase o inflamațiune care a pricinuit morțea. O particularitate a acestui accident, e că el a dat loc unui început de anchetă judiciară. Graba cu care se ivise bola și refuzul obstinat al bolnavei de a da explicațiunile făcuseră să se creză într-o otrăvire. De aceea stăpânii Mariei Haretens preveniseră pe comisariul cartierului, care se dusesse la bolnavă ca să o interogeze.

Bibliografiă.

„Familia,” ziar beletristic-literar; apare în Oradea mare în fie-cară Duminecă. Proprietar, redactor resp. și editor Iosif Vulcan. Prețul de abonam: pe an 10 fl., pe 1/2 an 5 fl., pe 1/4 an 2 fl. 70 cr. Pentru România: pe an 25 lei. Nr. 15 dela 25 Aprilie n. conține: „Epraxia,” năvel de A. Vlahuță. „Pe lac,” poezie de B. V. Gheorghian. „Fata popii,” roman (urmare) de Ios. Vulcan. „Epigrama,” după F. Logau, de Georgiu Ivandea. „Rolul sării în alimentațiune,” de A. Dinga. „Fracul,” schiță istorico-culturală, de G. Candrea, după F. Unringer. — Doine și hora din Ardeal, cules de I. Dologa. — Cronică vieneză, scrisă de Valeria Russu. — Moda. — Glume. — Știri. — Teatru. — Cu două ilustrații: Dina valorilor și Gravosa.

Editor: Iacob Mureșianu.

Redactor responsabil: Dr. Aurel Mureșianu

și trimise un bogat dar alecutit din mărgel, stoffe și sirmă. Roma însă trimise toate lucrurile înapoi, răspundend, că lui nu-i trebuie nici mărgel, nici stoffe, nici sirmă, dară nici omul alb să nu cuteze a face măcar un pas în țera sa. De ore-ce pentru călătoria pe uscat se mai iviră și alte greutăți, care erau sprăpe de neînvinș, Stanley trebui să se lase și de planul acesta.

Cum se ajungă însă cu atâți omeni la Uganda?... Kaduma nu avea luntre și „Lady Alice” nu putea să ajungă pentru transportul tuturor. Într'aceea călătorul nostru auzi, că Lukongheh, regele țerei apropiate Ukereve, are o mulțime de canoe. Indată lă și trimise pe Frank Pocock la acesta cu daruri bogate și cu însărcinarea să-l rōge, ca să-i vândă un număr de canoe de luntre.

Lukongheh stăru, ca totă ceta călătorilor noștri să viă mai întâi în țera lui, ceea-ce lui Stanley nu-i venia la socotelă din mai multe puncte de vedere. Eroul nostru se duse însuși în 29 Mai la Ukereve, ducend cu sine daruri în valoare de 1943 fl. sau 4318 fr. El ajunge în 31 Mai.

Lukongheh, un rege încă tēnēr, frumos, vesel și doritor de a sci lucruri din alte părți, mai întâi nu prea voia să dea lui Stanley cele 30 canoe cerute. Vēdend însă darurile cele prețioase, începă a

se îndupleca și în sfârșit îndeplini rugămintea „prietelui său alb.” Căți-va Vakerevi (locuitori din Ukereve), duse regelu, voru duce luntrele la Usukuma. Vasele ce e drept nu sânt în stare tocmai bună. De se va întâmpla vre-o nenorocire, Stanley se nu se mânia pe dēnsul. Ca încheiere Lukongheh adăugă, că a dat poruncă nepotului său și altor rudeni de ale sale, să-l însoțescă pe „omul alb,” în călătoria sa la Uganda.

În 7 Iunie plecă Stanley cu 27 canoe înapoi la Kaghevi, unde ajunge a doua zi. După-ce fură dăruiți, Vakerevi se reîntorseră îndată acasă în patru canoe.

Vasele cumpărate dela Lukongheh se aflau în adevăr într-o stare foarte rea și aveau lipsă neapărată de reparatură. Timpul recerut pentru deresul luntrelor îl întrebunța Stanley pentru cumpărarea unei cantități însemnate de bucate, sesam, meiu, urez, și altele.

În 19 Iunie 1875 dimineața Stanley îmbarcă 150 din omeni săi, între cari erau și câte-va femei și căți-va copii, îmbarcă mai departe 100 poveri de stoffe, mărgel și sirmă, 88 saci cu bucate și 50 lădi cu munițiune pentru arme. Partea cea mai mare din aceste lădi o luă Stanley în luntrea sa, care și porni înainte. Vangvana la început nu se prea învoiau cu apa, le era frică de ea; încet cu încetul însă se învățară cu

dēnsa și căpētară încredere în puterile lor. Văslitul încă îl învățară în curēnd.

Până după amiază lucrurile merseră destul de bine. După aceea însă, începend a sufla un vânt cam violent, se iviră piedeci din ce în ce mai însemnate. Veni și noptea, o noapte foarte întunecată. Insula, care era ținta călătoriei din ziua dintăi, era încă departe. Plutașii din deosebitele luntre nu se puteau vedea unii pe alții și astfel inimile lor începă să fiă cuprinse de frică. Ca să nu se perdă unii de alții, Stanley aprindea din când în când o lumină de cēră.

După-ce călătorii noștri plutiră astfel vre-o trei ciasuri în întunecime, dintr'odată se auzi un strigăt disperat: „Ajutor, ajutor!” Stanley se întorse îndată cu „Alice” spre locul de unde venia acest strigăt și când colo aici ce se vadă? Una dintre luntre se confundase în apă și omeni dintr'ēnsa se luptau din răspuțeri cu valurile, pentru ca să și potă scăpa viața. Din nenorocire călătorul nostru isbuti a-i scăpa pe toți și împreună cu dēnsii și vre-o câte-va legături cu lucruri.

Nu multă după aceea se confundă o a doua luntre, ai cărei omeni de asemenea fură scăpați. Din nenorocire însă între lucrurile pierdute erau și patru saci cu bucate, și ceea-ce era mai rău, și cincă puscă.

(Va urma.)

Cursul la bursa de Viena

15 din Mai st. n. 1886

Rentă de aur 4%	103.00	Bonuri croato-slavone	105.20
Rentă de hârtie 5%	94.80	Despăgubire p. dijma de vină ung.	99.75
Imprumutul căilor ferate ungare	152.60	Imprumutul cu premiu ung.	119.00
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostă ung. (1-ma emisiune)	100.25	Losurile pentru regulara Tisei și Segedinului	124.80
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostă ung. (2-a emisiune)	128.75	Renta de hârtie austriacă	85.25
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostă ung. (3-a emisiune)	117.50	Renta de arg. austr.	85.35
Bonuri rurale ungare	105.20	Renta de aur austr.	115.15
Bonuri cu cl. de sortare	105.10	Losurile din 1860	138.50
Bonuri rurale Banat-Ti-mișu	105.50	Acțiunile băncii austro-ungare	877.00
Bonuri cu cl. de sortare	105.10	Act. băncii de credit ung.	288.00
Bonuri rurale transilvane	105.20	Act. băncii de credit austr.	281.90
		Argintul — Galbini împărătesc	5.96
		Napoleon-d'or	10.03
		Mărci 100 imp. germ.	61.95
		Londra 10 Livres sterline	126.70

Bursa de București.

Cota oficială dela 1 Mai st. v. 1886.

	Cump.	vënd.
Renta română (5%)	91—	92—
Renta rom. amort. (5%)	94—	94 1/2
convert. (6%)	86—	87—
Impr. oraș. Buc. (20 fr.)	33—	33 1/2
Credit fonc. rural (7%)	102 1/2	103 1/2
" " (5%)	87 1/2	88—
" " urban (6%)	99—	100—
" " (5%)	91—	92—
" " (5%)	82—	82 1/2
Banca națională a României 500 Lei	—	—
Ac. de asig. Dacia-Rom.	—	—
" " Națională	—	—
Aur contra bilete de bancă	14—	15—
Bancnote austriace contra aur.	2.00—	2.02

Cursul pieței Brașov

din 17 Mai st. n. 1886.

Bancnote românești	Cump. 8.68	Vënd. 8.70
Argint românesc	8.60	8.65
Napoleon-d'or	10.01	10.04
Lire turcești	11.25	11.28
Imperial	10.25	10.28
Galben	5.90	5.94
Scrisurile fonc. » Albina	100.—	101.—
Ruble Rusești	123.—	123 1/2
Discontul	7—10 %	pe an.

Ad. 3171.—1886. számhoz.

Árverési hirdményi kivonat.

A brassói kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírre teszi, hogy Zernovean Todor végrehajthatónak Belindesku Juon és társa végrehajtást szenvedő elleni 319 frt. 38 kr. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a brassói kir. törvényszék területén levő, a brassói városi határon fekvő a brassói 2754. sz. tjkvben A + a. foglalt 3128, 3129. és 3130. hrsz. ingatlanokra az árverést 670 frt. ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fenti ingatlanok az 1886 évi július hó 12-ik napján délelőtt 9 órakor ezen kir. törv.-szék irodájában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át végrehajtató és képviselője kivitelével készpénzben, vagy az 1881. 60. törv.-czikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. 60. törv.-czikk 170 §. értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Brassóban 1886. évi ápril hó 17-ik.

A kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnál.

Abonamente la Gazeta Transilvaniei

se potü face cu începerea dela 1 și 15 ale fiecărei luni, mai ușor prin mandate postale.

Adresele ne rugămü a ni se trimite esactü arătându-se și posta ultimă.

PREȚULŪ ABONAMENTULUI ESTE:

Pentru Austro-Ungaria:

pe trei luni	3 fl. —
„ șese luni	6 fl. —
„ unü anü	12 fl. —

Pentru România și străinătate.

pe trei luni	10 franci
„ șese luni	20 „
„ unü anü	40 „

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei.“

Mersulü trenurilorü

pe linia **Predealü-Budapesta** și pe linia **Teiușü-Aradü-Budapesta** a calei ferate orientale de statü reg. ung.

Predealü-Budapesta				Budapesta—Predealü					Teiușü-Aradü-Budapesta				Budapesta-Aradü-Teiușü.				
Trenü de persöne	Tren accelerat	Trenü omnibus	Trenü omnibus	Trenü omnibus	Tren accelerat	Trenü omnibus	Trenü de persöne	Trenü omnibus	Trenü omnibus	Trenü de persöne	Trenü omnibus	Trenü de persöne	Trenü acceleratü	Trenü omnibus			
Bucuresci	—	—	7.45	Viena	—	—	—	—	—	Teiușü	11.09	—	3.56	Viena	11.00	—	—
Predealü	—	—	12.50	Budapesta	6.47	1.45	3.15	6.20	8.00	Alba-Iulia	11.46	—	4.27	Budapesta	8.05	—	8.00
Timișü	—	—	1.09	Szolnok	10.37	3.44	7.29	9.11	11.40	Vințulü de josü	12.20	—	4.53	Szolnok	11.02	—	11.40
Brașovü	—	—	1.40	P. Ladány	1.44	5.21	8.27	11.26	2.31	Șibotü	12.52	—	5.19	Aradü	3.37	—	5.25
Feldiöra	6.22	—	2.27	Oradea mare	5.33	6.41	—	1.28	—	Orăștia	1.19	—	5.41	Simeria (Piski)	4.13	—	6.19
Apatia	7.01	—	2.55	Várad-Velenceze	—	—	9.45	2.00	—	Simeria (Piski)	1.48	—	6.08	Glogovațü	4.38	—	6.46
Agostonfalva	7.33	—	3.38	Fugyi-Vásárhely	—	—	9.59	2.11	—	Deva	2.35	—	6.39	Gyorok	4.51	—	7.00
Homorodü	8.01	—	4.17	Mező-Telegd	—	7.14	10.28	2.34	—	Branicüca	3.04	—	7.04	Paulișü	5.10	—	7.23
Hașfaleu	8.45	—	4.47	Rév	—	7.42	11.36	3.18	—	Ilia	3.36	—	7.29	Radna-Lipova	5.38	—	7.51
Sighișöra	10.10	—	5.42	Bratca	—	—	12.10	3.41	—	Gurasada	3.50	—	7.41	Conopü	5.57	—	8.10
Elisabetopole	10.29	—	7.37	Bucia	—	—	12.43	4.01	—	Zam	4.25	—	8.12	Bérvöza	6.42	—	5.58
Mediașü	10.39	—	8.01	Ciucia	—	8.31	1.31	4.26	—	Soborșin	5.09	—	8.49	Soborșin	7.14	—	9.28
Copsa micü	11.19	—	8.21	Huedinü	—	9.01	2.56	5.08	—	Bérvöza	5.56	—	9.29	Zam	7.43	—	9.56
Micäsasa	11.54	—	9.05	Stana	—	—	3.29	5.27	—	Conopü	6.18	—	9.49	Gurasada	8.01	—	10.17
Blașü	12.12	—	9.43	Aghiriș	—	—	4.00	5.50	—	Radna-Lipova	6.57	6.14	10.23	Ilia	8.21	—	10.38
Crăciunelü	12.56	—	10.30	Ghirbëu	—	—	4.18	6.02	—	Paulișü	7.12	6.30	10.37	Branicüca	8.47	—	11.05
Teiușü	1.30	—	10.50	Nedeșdu	—	—	4.33	6.24	—	Gyorok	7.27	6.47	10.52	Deva	9.05	—	11.23
Aiudü	1.45	—	11.29	Clușiu	10.01	—	5.05	6.43	—	Glogovațü	7.56	7.17	11.18	Simeria (Piski)	10.10	—	12.24
Vințulü de susü	2.11	—	11.47	Apahida	10.26	—	—	7.03	—	Aradü	8.10	7.32	11.32	Orăștia	10.34	—	12.53
Uiöra	2.55	—	11.35	Ghiriș	10.52	—	—	7.23	—	Szolnok	2.39	—	4.53	Șibotü	11.04	—	1.22
Cucerdea	3.17	—	1.04	Ghișü	12.37	—	—	8.51	—	Budapesta	3.16	—	5.10	Vințulü de josü	11.19	—	1.40
Ghirișü	3.24	—	1.30	Cucerdea	1.36	—	—	9.31	—	Viena	6.50	—	8.16	Alba-Iulia	11.19	—	1.40
Apahida	3.31	—	1.39	Uiöra	1.48	—	—	9.43	—	Teiușü	—	—	6.05	Teiușü	12.05	—	2.24
Clușiu	3.49	—	2.07	Vințulü de susü	1.57	—	—	9.51	—								
Nedeșdu	4.09	—	3.03	Aiudü	2.06	—	—	9.58	—								
Ghirbëu	5.36	—	3.03	Teiușü	2.46	—	—	10.24	—								
Aghirișü	5.56	—	5.35	Crăciunelü	3.01	—	—	10.44	—								
Stana	6.16	—	8.00	Blașü	3.45	—	—	11.28	—								
Huedinü	6.37	—	8.34	Micäsasa	4.03	—	—	11.44	—								
Ciucia	6.53	—	8.59	Copsa micü	4.45	—	—	12.18	—								
Bucia	7.08	—	9.34	Mediașü	5.05	—	—	12.36	—								
Bratca	7.34	—	10.16	Elisabetopole	—	—	—	1.22	6.01								
Rév	7.55	—	11.04	Sighișöra	—	—	—	1.56	6.40								
Mező-Telegd	8.35	—	12.17	Hașfaleu	—	—	—	2.34	7.20								
Fugyi-Vásárhely	8.53	—	12.47	Homorod	—	—	—	3.02	8.01								
Várad-Velinte	9.12	—	1.21	Agostonfalva	—	—	—	4.41	10.05								
Oradia-mare	9.31	—	2.05	Apatia	—	—	—	5.30	11.02								
P. Ladány	10.06	—	3.08	Huedinü	—	—	—	6.03	11.37								
Szolnok	10.25	—	3.39	Ciucia	—	—	—	6.35	12.14								
Buda-pesta	10.35	—	3.55	Brașovü	—	—	—	7.14	1.09								
Viena	10.41	—	4.06	Timișü	—	—	—	—	2.48								
	10.51	—	10.37	Predealü	—	—	—	—	3.23								
	12.37	—	1.45	Bucuresci	—	—	—	—	4.56								
	2.58	—	5.34						9.40								
	6.00	—	10.05														
	—	—	10.50														
	3.00	8.50	6.05														

Nota: Örele de nopte suntü cele dintre liniile gröse.